
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ МАЄ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Нарешті, після зумовленого пандемією коронавірусу тривалого відкладання Сесії загальних зборів Національної академії наук України 7 жовтня 2020 року відбулися вибори нового Президента НАН України. Шляхом таємного голосування двома третинами голосів виборців Президентом Національної академії наук України обрано академіка Анатолія Глібовича Загороднього.

Через необхідність дотримання протиепідемічних заходів виборча сесія Загальних зборів НАН України відбулася у розсосередженому порядку з утворенням виборчих дільниць та у режимі відеоконференції.

Відповідно до Статуту НАН України у виборчій сесії взяли участь академіки та члени-кореспонденти НАН України, а також делеговані представники наукових колективів установ НАН України у кількості, що дорівнює половині облікового складу дійсних членів і членів-кореспондентів, які беруть участь у роботі сесії Загальних зборів.

При всіх негараздах, пов'язаних з пандемією, у нас є всі підстави вважати, що вибори президента і нового складу президії НАН України відбулися з дотриманням демократичних процедур, у конструктивному дусі. Напевне, за всю історію Академії ніколи так довго не обговорювались запропоновані кандидатами програми й не виступали вони в колективах інститутів, пояснюючи їх.

Анатолій Глібович Загородній — авторитетний фізик-теоретик. Він з 1972 року працює в Академії — в Інституті теоретичної фізики НАН України, з 2003 р. — його директор. З 2011 р. і до останнього часу був віце-президентом НАН України.

В своєму останньому інтерв'ю, опублікованому в минулому номері нашого журналу, Борис Євгенович Патон охарактеризував його так: «Він авторитетний вчений, добре знає нашу Академію, має чималий досвід організаційної та управлінської роботи. Вміє працювати з людьми — слухати і чути їх. Для нього академічна добросесність і добросесність в етичному сенсі — не порожні слова. Він не з тих, які з більшою приємністю дивляться на себе в науці, ніж на науку в собі. Я знаю його як людину працюовиту, делікатну, скромну і порядну. І що дуже важливо, він має непохитну та принципову позицію у захисті інтересів Академії».

Виходячи з цього Б.Є. Патон сказав, що голосуватиме під час виборів за нього, бо вважає, що в його особі найбільш вдало, порівняно з іншими кандидатами, поєднуються професійні й людські якості. Борис Євгенович, на жаль, не дожив до цього голосування, але Академія приєдналася до його вибору.

Редакція журналу «Наука та наукознавство» щиро вітає Анатолія Глібовича і від душі бажає йому (а відтак і всій НАН України) сили духу, незламності й терпіння, а також успіхів і звершень у подоланні кризи, з якою сьогодні довелось зустрітись вітчизняній науці.

9 жовтня було обрано і новий склад Президії НАН України, в якому відбулися певні зміни. Замість двох перших віце-президентів НАН України обрано одного — В.П. Горбуліна. Новими віце-президентами стали академік В.Л. Богданов та член-кореспондент НАН України О.О. Рафальський. Змінили своїх очільників (академіків-секретарів) відділення інформатики (О.М. Хіміч), загальної біології (В.Г. Радченко), літератури, мови та мистецтвознавства (Г.А. Скрипник).

На першому ж засіданні оновленої Президії НАН України призначено голів секцій НАН України: Секції фізико-технічних і математичних наук — віце-президента НАН України В.Л. Богданова; Секції хімічних і біологічних наук — віце-президента НАН України В.Г. Кошечка; Секції суспільних і гуманітарних наук — віце-президента НАН України С.І. Пирожкова.

Головою Науково-технічної ради Національної академії наук України було призначено першого віце-президента НАН України академіка НАН України В.П. Горбуліна.

На члена Президії НАН України академіка НАН України С.П. Комісаренка покладено виконання обов'язків академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України до обрання та затвердження академіка-секретаря цього відділення в установленому порядку. До складу членів президії увійшов також колишній перший віце-президент А.Г. Наумовець.

Незважаючи на згадані зміни, можна сказати, що керуватиме Національною академією наук України та ж «патонівська команда» на чолі з рекомендованим ним лідером. Сподіваємось, що вона продовжить процес демократизації внутрішнього життя в Академії, який значно активізувався у період підготовки до виборів нового президента і Президії НАН України. Почастішали в цей час і виступи вчених Академії в засобах масової інформації з науково-популярними й науково-публіцистичними статтями та інтерв'ю, що також заслуговує на всіляку підтримку і стимулювання з боку керівництва як ефективний шлях поглиблення взаєморозуміння між наукою та суспільством, довіри в людей до науки, а отже й нарощування соціального капіталу НАН України та вітчизняної науки в цілому.

На превеликий жаль, перспективи розвитку Національної академії наук України сьогодні мало залежать від її Президії. Хочеться сподіватись, що новообраний її склад все ж знайде більш переконливі аргументи для того,

щоб переконати владу в життєвій необхідності для держави докорінних змін у ставленні до науки. Хочеться вірити, що станеться те, що пророкував Б.Є. Патон у своєму останньому інтерв'ю: «Після пандемії Україна, як, напевно, і весь світ, зміниться. Вона змужніє, а ми правильніше зрозуміємо і оцінимо загрози і свої можливості, на які дотепер не звертали уваги. Будемо точніше сприймати і більш зріло осмислювати наші переваги в світі та способи просування країни шляхом прогресу. Ми більш раціонально і з вигодою для всього народу почнемо використовувати своє національне багатство: щедрі природні ресурси, благодатну родючу землю і особливо талановитий людський капітал. Ми більш впевнено зможемо дивитись у майбутнє України, бачити її дійсно процвітаючою і шанованою у світі».

Редакційна колегія журналу «Наука та наукознавство» вітає всіх членів Президії НАН України з обранням і сподівається на плідну співпрацю.

А завершимо знову ж оптимістичними словами Бориса Євгеновича зі згаданого вище інтерв'ю: «... для цього Україні після багатьох років економічної стагнації та соціального занепаду знов буде потрібна сильна власна наука, свої талановиті вчені, інженери, висококваліфіковані фахівці, які неодноразово доводили свою здатність продукувати і впроваджувати у всі сфери життя нові знання, технології, виробничі та управлінські новації».